

Поліщук І.В.
асистент кафедри програмного забезпечення систем,
Кобрин Д.Д.
магістр кафедри інформатики та
фізико-математичних дисциплін,
Матей А.А.
аспірант кафедри програмного забезпечення систем,
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

ІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ФІНАНСУВАННЯ ПРОЄКТІВ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Проекти транскордонного співробітництва сприяють підвищенню взаєморозуміння та співпраці між країнами, що межують, тим самим сприяючи стабільності. Транскордонне співробітництво створює нові можливості для економічного розвитку, зокрема шляхом сприяння торгівлі, інвестицій та розвитку інфраструктури в прикордонних регіонах. Такі проекти часто передбачають спільне будівництво та модернізацію транспортної, енергетичної та інших видів інфраструктури, що допомагає поліпшенню доступу до послуг та ринків. Крім цього, ці проекти допомагають країнам разом вирішувати спільні проблеми, такі як екологічні питання, безпека кордонів, міграція та інші виклики, що виникають на кордоні.

Тим не менше, проекти транскордонного співробітництва вимагають значних інвестицій та спільних зусиль від країн-партнерів. Однак, прийняття рішень щодо фінансування таких проєктів пов'язане з ризиками, зокрема, щодо національної безпеки країн-учасниць. Врахування цих ризиків у процесі прийняття рішень стає критично важливим для забезпечення успішності проєктів транскордонного співробітництва та запобігання можливим негативним наслідкам для національної безпеки країн. Тому розробка системи підтримки прийняття рішень, яка враховує ці аспекти, є надзвичайно актуальною та сприятиме ефективному управлінню при реалізації транскордонних проєктів.

Нехай розглядається деякий проєкт (або множина проєктів) транскордонного співробітництва P . Такі проекти представляються проєктними заявками на конкурсний відбір, з метою їх фінансування та реалізації. Проєктна заявка оцінюється експертом (експертами) E конкурсного відбору. Всі проекти транскордонного співробітництва P поділяються на три групи G враховуючи стратегічну ціль програм та конкретні тематичні цілі:

G_1 – мікропроєкти;

G_2 – регулярні проєкти;

G_3 – великі інфраструктурні проєкти [1].

Проекти будуть оцінюватися за допомогою інформаційної моделі оцінювання проєктів транскордонного співробітництва щодо можливості їх фінансування – K_{FO} [1]. Також проєктні заявки будуть оцінюватися за допомогою інформаційної моделі

прогнозування рівня керованості процесами при реалізації проекту – K_{PR} . Опрацьовані вхідні дані за інформаційними моделями обчислюються за допомогою нечіткої моделі оцінювання проєктів транскордонного співробітництва щодо можливості їх фінансування враховуючи майбутній рівень керованості процесами при реалізації проекту – M_{TP} .

Формально інформаційну систему оцінювання рівня фінансування проєктів транскордонного співробітництва пропонується представити у вигляді оператора:

$$X(P, E, G, K_{FO}, K_{PR}, M_{TP}) \rightarrow Y(U_{TP}, TP). \quad (1)$$

Де X – оператор, що на основі вхідних даних $P, E, G, K_{FO}, K_{PR}, M_{TP}$ ставить у відповідність множину вихідних значень Y . На виході отримуються дві величини: U_{TP} – узагальнена оцінка рівня можливості фінансування проєктів транскордонного співробітництва; TP – лінгвістичний рівень можливості фінансування проєктів транскордонного співробітництва, враховуючи майбутній рівень керованості процесами їх реалізації.

Процес оцінювання транскордонних проєктів є складною задачею, через їхню реалізацію заявниками та партнерами з різних країн, які мають різні цілі та спрямовані на різні проблеми. При цьому, необхідно враховувати наявність законодавчих, культурних та економічних розбіжностей, які впливають на структурування проєкту, вибір методології його впровадження та механізми фінансування. З цієї причини важливо розробити чітку систему оцінювання, що ґрунтується на єдиних стандартах та враховує специфіку кожної країни–учасниці. Така система повинна забезпечити узгодженість дій між усіма партнерами, підвищити ефективність та прозорість реалізації проєктів, зменшити ризики та сприяти досягненню спільних цілей. Аналізуючи різні програми, проєкти та виклики транскордонного співробітництва, можна зробити узагальнення щодо критеріїв оцінювання. Зазвичай, стратегічна мета таких програм повинна досягатися шляхом фінансування та реалізації проєктів, які визначаються конкретними тематичними цілями програми. Було проведено узагальнення критеріїв для оцінки проєктів, що розбиті на три групи: мікропроєкти, регулярні проєкти та великі інфраструктурні проєкти.

Інформаційна система оцінювання рівня фінансування проєктів транскордонного співробітництва буде корисна для державних органів з метою ухвалення рішень щодо фінансування та контролю виконання проєктів. Міжнародні організації зможуть оцінити ефективності транскордонних програм, здійснити аналіз ризиків та потенціалу проєктів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. M. Skare, B. Gavurova, V. Polishchuk, Fuzzy multicriteria evaluation model of cross-border cooperation projects under resource curse conditions, Resources Policy, Volume 85, Part B, 2023, 103871.